

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 49.

Sobota 14. junija 1930.

Leto V.

Za svobodne organi- zacije!

O sodelovanju z delodajalskimi or-
ganizacijami.

Predlagalci novega zakona o
obrtih so šli predaleč, ko so hoteli
urejevati tudi one zadeve, ki so da-
leč od delavnice, kakor je na pri-
mer organiziranje pridobitnih slojev
ali sodelovanje delavcev in deloda-
jalcev.

Hvalevreden je namen predla-
galcev, da naj imajo delavci vpliv
na reševanje vseh vprašanj, ki se ti-
čejo njih samih ali vajencev. Toda
načina, kako je urejeno to sodelo-
vanje, mi ne moremo odobravati.
Zamišljeno je sodelovanje na popol-
noma desorganiziran način. Pomoč-
niki kake zveze naj se shajajo enkrat
na leto k skupnemu zborovanju. To
zborovanje izvoli pomočniški odbor
za cel srez, ki postane s tem pred-
stavnik vseh delavcev in nameščen-
cev in njih zastopnik na zunan. Srez
je velika enota. Kdo in na čigave
stroške naj vse delavce skliče v en
kraj? Ali se ne bodo v taki desor-
ganizaciji pretvorili ti odbori v na-
vadne mašine delodajalcev?

Sodelovanje se zamišlja v novem
zakonu takole: Kadar ima deloda-
jalski odbor obveznega združenja
(zadruga) svojo sejo, tedaj sme po-
slati delavski odbor na to sejo samo
enega svojega predstavnika. In ka-
dar ima delodajalska zadruga svoje
zborovanje za delodajalce celega
sreza, tedaj sme na to zborovanje
delodajalcev priti nekaj oseb srez-
kega delavskega odbora. Ali se mo-
re imenovati to v resnici sodelo-
vanje? Kakšen pomen ima to za de-
lavce, če se sme eden njih zastop-
nikov prijaviti pred zbrano množico
delodajalcev, ki potem, ko je »za-
slišala« delavce, sklene kar hoče.
Takega sodelovanja mi ne moremo
odobravati. Mi zahtevamo sodelo-
vanje ob popolni enakopravnosti. In
ta se more doseči le, če se popolno-
ma opusti vsakršna misel o ustvar-
janju obveznih organizacij, ter pu-
sti polna svoboda vsem pridobitnim
slojem, da ustvarjajo svoje organi-
zacije. Svobodno sodelovanje med
svobodno ustvarjenimi organizacija-
mi delavcev in delodajalcev, to je
edino pravilna rešitev tega važnega
vprašanja in na tak način je to vpra-
šanje tudi rešeno po vseh naprednih
državah. Povsem zadostuje ena vr-
sta obveznih organizacij, delodajal-
ske in delavske zbornice z določeni-
mi nalogami. Vse ostale organiza-
cije pa morajo biti svobodne.

Dr. Živko Topalović.

Mednarodna kon- ferenca dela.

Delavske organizacije zastopane po
51 delegatih.

V ponedeljek se je sestala 14. kon-
ferenca mednarodnega urada dela.
Na konferenci je zastopanih 51 dele-
gatih delavskih organizacij. Manjka-
jo še samo zastopniki Norveške, Ar-
gentine, San Salvadorja in Abesi-
niji. Na to konferenco je tudi Mehika
prvič poslala svojega izvestitelja.
Konferenca v celoti šteje 354 dele-
gatih in strokovnjakov. Predseduje
tej konferenci belgijski minister dela
Maheim.

Konferenca je torej izredno do-
bro obiskana, kakor še nobena do-
slej, kar pomeni, da se delavske or-
ganizacije kakor tudi države dobro
zavedajo velikega pomena te prav
posebno važne konference.

Dajte rudarjem kruha!

Rudarji zborujejo in zahtevajo pomoč.

Po končanem sporu z ministr-
stvom prometa se je zopet začelo z
delom po pet dni. Radi omejitve dela
in odpusta približno 600 rudarjev je
Zveza rudarjev Jugoslavije sklicala
velike javne shode v Trbovljah,
Hrastniku in Zagorju, na katerih je
zastopnik Zveze rudarjev obrazložil
spomenico, katera je bila predložena
kr. banski upravi o priliki zadnje
konference.

Iz te spomenice je razvidno, da je
7500 zaposlenih rudarjev pri T. P. D.
izgubilo na svojem zaslužku do 1.
junija nad 13 milijonov dinarjev. De-
lavska zbornica je pustila pri 23 tr-
govcih v Trbovljah ugotoviti, koliko
so bili rudarji zadolženi pred to kri-
zo in koliko sedaj. Ugotovilo se je,

da je s 1. febr. t. l. znašal ta dolg
2,068.000, a s 1. junijem pa 3,179.000
dinarjev. Tukaj pa ni všteti rudarski
konzum, mesarji in mlekarice. Če je
sedaj to stanje že samo v Trbovljah
tako kritično, potem je v Hrastniku
in Kočevju še hujše, da ne govorimo
o Zagorju in Rajhenburgu.

Nadalje se je ugotovilo, da rabijo
ti rudarji minimalno mesečno samo
za golo prehrano 5,5 milijona dinar-
jev, a jim je v zadnjih 2 mesecih
zmanjkalo nad 2 milijona dinarjev
samo za najpotrebnejšo nabavo
hrane.

Na podlagi teh dejstev se odlo-
no zahteva od države pomoč za
omiljenje te strašne bede, ki vlada v
revirjih.

Okoli rumunske vlade.

Čudna diplomacija državnikov.

Sestavo nove vlade so ponudili v
Rumuniji zopet Maniu-u. Maniu pa
je sestavo vlade odklonil ter pripo-
ročal kralju, da poveri sestavo nove
vlade — generalu Presanu. — V li-
beralni stranki je nastal spor; mladi
liberalci so zadovoljni s povratkom
Karla, stari pa ne. Mlade liberalce
vodi Jurij Bratianu.

Prevrat v Rumuniji so pripravili
v Švici.

Dne 24. aprila so se sestali v Be-
linzoni v Švici princ Suro, general
Avarescu in rumunski konzul iz Tu-

rina ter več drugih osebnosti. Dne
25. aprila je prišel tudi princ Karl v
Belinzono. Tam so se vršila pogaja-
nja in zasnoval načrt. Iz tega je raz-
vidno, da je sodelovalo vojaštvo,
vlada in moralno tudi Italija, ki iz-
prembo v Rumuniji jako laskavo
pozdravlja. Ostala Evropa je na-
pram dogodku jako rezervirana, to
je, prevratu ne pripisuje politične
važnosti, razen v toliko, da se je iz-
prembe izvršila prej v prilog re-
akcije kakor napredka. Meščanski
listi pravijo, da je od novega kralja
odvisno, če bo konsolidiral državo
ali ne.

Fašist — Bethlen.

Evropska demokracija proti madžarskemu fašizmu.

Madžarski ministrski predsednik
Bethlen je govoril v proračunski de-
bati tudi o zahtevi opozicije po de-
mokratizaciji Madžarske, zlasti o
uvedbi tajne volilne pravice, ki jo je
nedavno zahteval tudi reakcionarni
grof Apponyi. Bethlen je izjavil, da
ima vladna stranka tajno volilno
pravico sicer v svojem programu, ali
uresničila se bo šele takrat, kadar
bo vlada spoznala, da je primerna
interesom naroda. Sedaj pa še ni čas
zanjo.

Bolj ciničnega priznanja vladnega
terorja pri volitvah in uradnega po-
tvarjanja volitev kot je ta izjava
Bethlenova, si pač ne moremo mi-
sliti. »Interesi naroda«, ki jih Be-
thlen neiskreno poudarja, so le raz-
redni interesi fevdalnih veleposest-

nikov, ki šteje par sto magnatske
klike, ki ob tej volilni pravici narod
lahko trpinči in izkorišča.

Par dni pred tem so se Madžar-
ski vladni organi pritoževali proti
krivicam trianonske mirovne pogod-
be ali diktatu, kakor pravijo sami.
Glavni aranžer te protestne manife-
stacije je bil med drugimi tisti Appo-
nyi, ki je nedavno zahteval demo-
kratizacijo Madžarske in tajno vo-
lilno pravico, češ, da je to potrebno.

Madžarska naj si dobro zapomni,
da brez moralne podpore demokra-
tične Evrope ne bo nikdar dosegla
revizije trianonske pogodbe. In dokler
se Madžarska ne otrese sedanje
protidemokratske Bethlenove poli-
tike, ne bo nikdar deležna podpore
evropske demokracije.

Diplomatski stiki med Anglijo in Rusijo.

Henderson je zavrnil konservativce.

V angleškem parlamentu so kon-
servativci zahtevali ukinitve diplo-
matskih zvez z Rusijo zaradi komu-
nistične propagande v Angliji. Hen-
derson je nato izjavil: Delavska vla-
da je odgovorna za politiko Anglije,
dokler je na vladi. Zato hoče stvari
najprej preiskati in ugotoviti dejstva.
Šele potem bo vlada stavila predloge
v stvari.

Balkanska konferenca

Balkanske konference, ki jo skli-
cuje mednarodni mirovni biro, se
Grčija ne bo uradno udeležila.
Predsednik vlade pravi, da vlada
noče napravljati utisa, da naj bi bila

balkanska federacija, ki jo propa-
gira ta odbor, nekaka ovira Briandovi
paneuropski ideji. Priznava pa, da
bi bila federacija balkanskih držav
potrebna.

Napetost med Nem- čijo in Rusijo.

Komisija, sestojeca iz sovjetskih in
nemških diplomatov, naj reši gotova
vprašanja.

Nemška diplomacija že dalje ča-
sa očita ruski diplomaciji, da se
tretja internacionala vrti v notra-
nje nemške razmere. Nadejajo se
pa, da se zedinita obe diplomaciji na
poravnalno komisijo, sestojeco iz
nemških in sovjetskih zastopnikov,
ki naj reši različna sporna vpraša-
nja, zlasti tudi ona gospodarskega
značaja.

Poročilo izletnega urada slovenske na- rodne podporne jed- note.

Vsem ameriškim rojakom, izletnikom
S. N. P. J.!

1. Zadrugi Anton Kristan, pred-
sednik Izseljeniške Lige v Ljubljani,
se nahaja trenutno v Beogradu, kjer
bo skušal izposlovati polovično vož-
njo na jugoslovanskih železnica-
h tudi za posameznike-izletnike S. N.
P. J. O uspehu bomo poročali v pri-
hodnji številki »Delavske Politike«.

2. Izlet na Gorenjsko za izletnike
S. N. P. J. Rojaki-izletniki S. N. P.
J., ki bi hoteli napraviti izlet na Go-
renjsko, se opozarjajo, da se vrši iz-
let ameriških rojakov-izletnikov S.
N. P. J. v torek 17. junija 1930. Iz-
letniki naj si kupijo v Ljubljani vozni
listek za vlak, ki odhaja iz Ljublja-
ne ob 7.30 zjutraj. Listek naj bo ve-
ljaven za vožnjo do postaje Dobra-
va (Vintgar). Na postaji Radovljica
se priključi rojakom g. John Olip, ki
bo nato ves izlet vodil.

3. Izletni urad S. N. P. J. sporo-
ča tem potom vsem izletnikom-roja-
kom, da je izletni urad naročil za
vsakega izletnika »Delavsko Politi-
ko«, katera mu bo dostavljena na
dom. V vsaki številki »Delavske Po-
litike« bo stalo posebno tablika iz-
letnega urada z vsemi navodili za
izletnike S. N. P. J.

V slučaju, da so komu potrebne
kake informacije, naj se dotičnik
obrne na Izseljeniško Ligo v Ljub-
ljani, ki ima svoje prostore v po-
slopu Zadrugne banke v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 13 (takoj poleg
kolodvora), ki mu bo po možnosti
rade volje ustregla.

V Ljubljani, 12. junija 1930.

Za Izletni urad S. N. P. J.:
John Olip.

Tvoj gospodar bodi!

Moška avtoriteta in poklic žene.

Berlinski »Vorwärts« poroča:

V Kölnu v Nemčiji prav resno
razpravljajo, da bi oddali izpraznje-
no službo mestnega šolskega svet-
nika ženi. Ta namera je silno vzne-
mirila katoliško učiteljsko društvo.
Društvo je proti tej nameri slovesno
protestiralo ter podalo izjavo, ki
vsebuje protest. V izjavi pravi:

»Moderni učitelj bo moral pome-
niti za svoje učence resnično avto-
ritativno osebo. Po svojem načinu se
mora pokazati pred učencem kot
mož, v katerem vidi učenec ideal
moža. Ali naj se ogroža ta avtoriteta
s tem, da naj bo žena kot predstoj-
nica šolske sobe, s čemer se dokaže
jasno, da mora učitelj svoje vzgojno
delo vršiti pod vodstvom žene? Po
katoliškem nazoru je mož glava
rodbine in mora biti njegova avto-
riteta varovana tudi v šoli.«

Slabo mora torej biti z avtorite-
to katoliškega učitelja, če se nasla-
nja le na ideal, da je mož! Na ta pro-
test so pa takoj izdale žene proti-
protest. Tudi katoliško društvo učitel-
telj je objavilo izjavo, v kateri mo-
škimi, katoliškimi tovarišem, po no-
tah in resnici bere levite. Med dru-
gim pravi tudi, da mora to biti res
klaverna avtoriteta, če jo omaja že
ena žena:

»Ali morda mislite, da pozna
ženski nadzornik manj takta kakor
moški, od katerega se zahteva, da
pred razredom ne izusti nobene pri-
pombe, ki bi škodovala ugledu učitel-
ja med učenci? Učitelji naj le rav-

najo z učiteljicami nadzornicami s potrebno zaupljivostjo enako kakor ravna učiteljice z moškimi nadzorniki.

Toda, tu vendar ne gre za vprašanje takta, ampak zgolj za moške instinkte gospodov učiteljev, le zato, da ne spoznajo učenci, da je ideal moža le učitelj, slabotna žena pa utegne biti predstojnik, šolski svetnik! To je tiha vojna za nadaljnje zatiranje žene. Takoj se je ustanovila proti temu naziranju obrambna fronta žena. Katoliški učitelji v Kölnu pa bodo v tej borbi menda vendar spoznali, da ne drži v današnjih razmerah več zapoved: »Tvoj gospodar bodi!«

Nastaja pa še eno vprašanje: Učitelji menijo, da bi po katoliškem naziranju moral biti mož gospodar. Katoliške žene pa zahtevajo enakovrednost — kdo ima torej pravo katoliško naziranje? Žene ali možje?

Zopet polom na new-yorški borzi.

Amerikanski verižniki zopet na delu.

V sredo je zopet nastala na new-yorški borzi silna panika in polom, pri katerem so izgubili spekulant okoli 225 milijard dolarjev. Polom so povzročile vesti o bančnih in industrijskih polomih ter končno še vest, da je bil izvršen na Hooverja atentat. Papirji so tako naglo padali, zlasti, ko se je razširila vest, da je odstopil predsednik National City Banke ter imenovan za direktorja Parker Gilbert.

Ogromne izgube so poglale mnogo spekulativov v samomor. Izgube samo v sredo so znašale nad štiri milijarde dolarjev.

Bogati kapitalisti pa bodo zopet želi, ko pokupijo po nizkih cenah vrednostne papirje.

Prava KOLINSKA CIKORIJA!

J. V.:

Zgodba naših dni.

Ko sem bil pred kratkim na nekem predavanju, na katerem so zdravniki predavali o tuberkulozi in o njenem zlu, ki se vedno bolj širi zlasti med siromašnim slojem našega naroda, se mi je nehote vrnil spomin na neko žalostno zgodbo, katero sem doživel v svojem življenju.

Napisati jo hočem in sicer na naslov tistih, ki danes brez skrbi živijo in ki pravijo, da pri nas sedaj še ni tuberkuloze, čeprav vsi vemo, da vedno pogostejše zavratno napada ne tiste, ki živijo v izobilju, temveč tiste dolge procesije, ki dan za dnem romajo iz daljnih krajev v novo vstvarjene tovarne. Ta zgodba ni zgodba posameznika, temveč je zgodba tisočev, ki že danes leže pozabljeni v grobovih.

Neko nedeljo v pomladi, polni cvetja in solnca, sem šel po samotni stezi proti borni koči, v kateri je ležal štiridesetletni delavec, bolan za tuberkulozo.

Majhna, siromašna je bila ta koča, kakor pošast je stala ob stranpoti, kazoč štrešna rebra, kot se stradano kljuse. Lesene, črvice ste-

Novi rumunski kralj Karol II.

Oče — naslednik svojega lastnega sina. — V narodni skupščini je prisegel na ustavo in je obljubil spoštovati parlamentarizem.

Kakor smo že v zadnji številki poročali, je rumunska narodna skupščina na binkoštno nedeljo izvolila za kralja Rumunije bivšega prestolonaslednika Karola, ki se je bil prejšnji dan z aeroplanom vrnil iz izgnanstva v Rumunijo. Dosedanji kralj rumunskega kralja, njegovega devetletnega sina Mihaela, pa je narodna skupščina imenovala za prestolonaslednika. Tako je postal oče naslednik svojega lastnega sina.

Ozadje teh dogodkov, ki so se odigrali s kinematografsko naglico, še ni pojasnjeno. Nekateri listi so vedeli poročati, da je Karola nagovoril k vrnitvi njegov brat, dosednji član regentstva Nikolaj, ki da ima znanje z gospo Saveanu, ločeno ženo nekega diplomata in bi se sam rad izselil v Francijo. — Gotovo je, da je bila vlada o nameravanem Karolovem povratku informirana. Vendar pa v ministrstvu samem ni bilo soglasja v tem, kaj naj bo s Karolom. Ministrski predsednik Maniu je bil za to, da naj se Karol izvoli za člana regentstva namesto njegovega brata Nikolaja. Zanj so bili merodajni legitimistični razlogi, ker da bi bilo kvarno za monarhistični princip, ako bi se enostransko odstavil dosednji kralj Mihael. — Večina ministrov pa ni imela teh pomislekov ter se je izrekla za to, da

se Karola ne izvoli za regenta, temveč kar za kralja. Tudi preprosto ljudstvo je videti navdušeno za novega kralja. Ljudje pač trpe pod veliko gospodarsko krizo, ki je posledica vojne, in upajo, da jim bo novi kralj pomagal. Odločna nasprotnica novega kralja je liberalna stranka, to je stranka velikega kapitala in veleposestnikov. Socijalistična stranka je po svojem zastopniku v narodni skupščini izjavila, da na osebnih izjemah v monarhističnem režimu nima interesa, da pa zahteva razvoj države v demokratičnem pravcu in zaščito delavskih interesov.

Novi kralj Karol je po izvolitvi v narodni skupščini prisegel na ustavo in je v razgovoru z inostranskimi novinarji izjavil, da hoče brezpogojno spoštovati ustavo in parlamentarni sistem. Sestavo nove vlade je ponudil predsedniku narodne kmetijske stranke g. Maniu, izrekel pa mu je željo, naj se sestavi koncentracijska vlada iz zastopnikov vseh strank. Tudi mu je imenoval nekaj oseb, ki bi jih želel videti v ministrstvu. Maniu je sestavo vlade na tej podlagi odklonil.

Kako se bodo stvari v Rumuniji naprej razvijale, se bo še videlo.

Doma in po svetu.

Sposobni naprej! »Jugoslovan«, to je nov dnevnik Drav. banov. piše sedaj po vrsti kakor z rožnega venca članke, ki jih imenuje načelne. Eden teh člankov je imel gornjo parolo! Lepa in pravilna parola. — Le precej neumestna zanj. In pa nepotrebna. Če pogledamo okrog sebe, vidimo, da so prav odlični funkcionarji skoro vseh meščanskih razpuscenih strank na izredno odličnih mestih tudi še sedaj. Tako dr. Kramer, ki ga gotovo demokrati niso potiskali nazaj in je že prej svobodno razvijal vse svoje umstvene sile. Pa tudi dr. Gosarja niso imeli klerikalci v kotu. Nasprotno. Ravno stranka je spravila dr. Gosarja naprej. In tako še naprej tudi pri drugih.

Ali smejo delavske telovadne enote obstojati še nadalje? Kakor znano, je na podlagi zakona o Sokolu kralj. Jugoslavije ban Dravske banovine prepovedal delovanje tudi delavskim telovadnim enotam »Svobode«, dasi se iste v zakonu ne omenjajo. Medtem pa smejo v Vojvodini delavske telovadni in športni klubi »Radniškega« in nemškošvabske kulturne zveze še nadalje delovati in se lepo razvijajo. Toza-

devno je centrala »Svobode« v Ljubljani vložila pritožbo na ministrstvo, ker je ban odredil razpust delavskih telovadnih odsekov, dasi niso navedeni v zakonu. Na to pritožbo še do danes ni prejela rešitve.

Berlinski »Vorwärts« o jugoslovanskem poslaniku Balugdžiću. — »Vorwärts« niše: »Poslanik in socijalist. Zastopnik Jugoslavije v Berlinu. Te dni je prinesel »8 Uhr-Abendblatt« življenjepis jugoslovanskega poslanika v Berlinu, g. Z. Balugdžića, v katerem trdi, da se je Balugdžić, nekoč radikalni socijalist in sourednik lista »Neue Zeit«, po prevzemu važnega oficijelnega položaja spreobrnil k »državnemu konservativizmu«. V resnici pa Balugdžić ni bil urednik »Neue Zeit«, pač pa njen sotrudnik. Razen tega smo pa pooblaščenim ugotoviti, da sedanji zastopnik Jugoslavije v Berlinu svojega socijalističnega mišljenja ni nikdar skrival, ampak se je v vseh svojih publikacijah tudi v zadnjem času priznaval k njemu.

Jugoslovanske banke bi tudi rade ustanovile svojo zbornico. Danes v soboto se sestanejo v Beogradu zastopniki jugoslovanskih bank. Govo-

rili bodo o ustanovitvi zbornice in o enotni ureditvi obrestne mere pri bančnem poslovanju za vse banke v državi. Banke imajo v mislih nekakšen kartel, ki mu delavci ne morejo prav posebno zaupati.

Turki v Jugoslaviji tudi volijo svojega verskega poglavarja. Na poziv ministra pravde dr. Sršića se je v sredo sestala muslimanska kurija (zbor muslimanskih dostojanstvenikov). Ker je reis ul ulema (tako se imenuje poglavar) stopil v pokoj, je kurija predlagala po glasovanju tri kandidate, izmed katerih bo kralj imenoval poglavarja. Predlagani so: Hadži Ibrahim Maglajlić (Banja Luka), Salih Muftić (Sarajevo) in Mehmed Alija Mahmudović (Skopje).

Zrakoplov »Grof Zeppelin« obišče Zagreb. »Grof Zeppelin« odleti iz Friedrichshafena dne 21. t. m. proti Monakovu in potem v jugovzhodno Evropo. Katerega dne dospe v Zagreb, še ni določeno.

Higijenski muzej na ljubljanskem velesejmu bo še odprt do konca tega meseca, in sicer vsak dan od 9.—12. in od 14.—18. ure. Muzej je jako poučen; kdor ga še ni videl, naj si ga ogleda in eventualno prisostvuje razlagam, ki jih prireja vodstvo.

Štiristoletnico je praznovala evangelijska cerkev v Banatu, kjer so se vršile v Ban. Kraljevičevem jubilejne slovesnosti, ki se jih je udeležil tudi g. von Hasel, nemški poslanik na našem dvoru.

Kobilice tudi v Banatu. Iz Rumunije so se zaletale kobilice tudi v naš Banat. V obsejni občini Potiski izgleda žitno polje deset kilometrov v daljavo in dva kilometra v širino, kakor da je povaljano, ker se je na vsak žitni klas vsedlo po 20 do 30 kobilic in so na ta način pogrizle in polomile vse žitne bilke. Oblasti skušajo pokončati in pregnati kobilice na različne načine.

Francoski socialistični kongres. Uradni dopisni urad je poročal, da se je iz Jugoslavije udeležil francoskega socialističnega kongresa dr. Živko Topalović.

Evropska poštna unija. Francoski odbor mednarodne trgovske zbornice je predlagal ustanovitev komisije, ki naj prouči pogoje za ustanovitev evropske poštne unije.

Nezadovoljstvo v Bolgariji narašča. V Bolgariji vodi zveza rezervnih častnikov tudi politiko. Njih zastopnik Slavek Vesiljev, ki je bil prej minister, je bil na obisku v Rimu, kjer je obiskal generala Vlkova. Akcija je naperjena proti sedanji vladi. Pričeli so izdajati svoj list »Sila« ter pripravljajo za 22. t. m. veliko skupno zborovanje v Sofiji in drugod.

Neverjetna vest o Romuniji. Berlinski »Vorwärts« je poročal o izjavi rumunskega politika, po kateri naj bi se Romunija zblížala z Ogrsko in bi

ne, ogorele od dima, so štrlele kvišku, podobne strahovom. Majhna štiriočlata okenca so pričala, da je bila koča nekoč le zgrajena za človeško bivališče.

Ko sem stopil, so zacvilila na lesenih tečajih vrata, v veži pa je bilo tiho in temno. Iz notranjega prostora sem začul pridušeno kašljanje bolnika. Z neko tesnobo v srcu sem potrkal; komaj slišen glas je nekaj zamrmral za prisljenimi durmi. Ko sem odprl vrata, mi je butnil v obraz strahovito zatohel zrak. Prijel sem se za podboj ter trenutek brez besede strmel v to mrtvašnico.... Skozi srednje okence je prodiralo malo svetlobe, ki je padala ravno na obraz pri mizi sedečega bolnika. Ob steni je stala postelja, kakor nepobarvana krsta. Davno je že moralo biti, ko je postiljala to posteljo skrbna roka. Po nekaj trenutkih sem naposled le prišel do besede, prožil sem mu roko v pozdrav rekoč:

»Kako vendar si prišel do tega, da moraš stanovati bolan v takem brlogu?«

»Da, tako je, vidiš; dokler je človek zdrav in mlad, za delo sposoben, lahko stanuješ v pobejenih sobah, četudi te čestokrat usoda preganja. Vendar se pa lahko seliš

iz enega kraja v drugega, povsod imaš prijatelje in znance svoje vrste. Tudi jaz sem imel znance in prijatelje vsepovsod, hodili smo iz tovarne v tovarno, dokler se mi ni zajedel črv v moje telo, pričel me gristi polagoma več nego leto dni. Danes pa nimam več nobene skrbne roke, da bi mi lahko stregla. Sama živiva z mojim očetom, kateri za silo gospodinja; slutim pa, da sem tudi njemu že odveč, ker me vedno vprašujoče pogleduje, kedaj da napravim svoj konec...«

»Ali veš, dragi moj, kaj človek poseduje v svojem srcu, da ga priklepa na to življenje? Upanje in hrepenenje za svetlejšimi cilji, to je ono, da se človek še brani smrti. Vse one skrivnosti, katere nam pripovedujejo o posmrtnem življenju, se mi zde kakor neke pravljice v začaranem kraljestvu; jaz se branim proti vsem smrti. Vlečem naj se tja na to borno posteljo; prišel bo oče, zatisnil mi bo s svojo suho roko moje trepalnice in potem me nekaj moč poneše tja med samotne grobove... Jaz pa bi vendar še rad dočakal tisti čas, ko bo delavec za svoje delo dobil pošteno plačilo.«

Težko mi je bilo, ko sem čul modrovanje tega dobrega človeka; ve-

del sem, da je vse njegovo hrepenenje po življenju zaman, vendar pa sem ga bodril z vsemi mogočimi lepimi besedami; skoraj sram pa me je bilo, da sem se lagal.

Med tem pa je stopil v izbo njegov oče. Nekako čudno me je pogledal, češ, kaj ga še zadržuješ, ko je vendar že sklenil svoje račune.

Nekako z odurnim glasom mi je rekel, naj mu vendar jaz dopovem, da se mora vleči v posteljo, da ga bo smrt dobila itak tudi pri mizi, če se še tako krčevito brani.

Z vso svojo močjo se je povzpela kvišku ter skoraj zakričal: »Prokleti! Jaz še ne bom tako kmalu umrl...«

Zgrudil se je nazaj, košček krvi se je pokazal na njegovih ustnicah. Prijel sem ga pod pazduho, peljal do postelje in sem ga položil nanjo kakor otroka, v srcu pa mi je bilo silno težko. Še nekaj besed z obljubo, da pridem prihodnjo nedeljo zopet. Pogledal me je s hvaležnimi očmi, besed pa ni bilo več...

Vrnil sem se proti domu s povešeno glavo in boleščjo v srcu... Prihodnjo nedeljo pa je bil že uvrščen med tiste grobove, ki nimajo ne križev in ne marmornatih spomenikov...

potem postal kralj Karl II. tudi ogrski kralj.

Zakon o uporabi orožja (Entwaffnungsgesetz) v Avstriji sprejet. V torek je bil v pravnem odseku državnega zbora sprejet zakonski predlog o nošnji orožja. Opozicija socialnih demokratov je k osnutku predlagala več izpopolnilnih in spremenljivih predlogov, ki pa jih je večina odklonila, češ, da bi se z razpravami o teh predlogih sprejetje zavleklo. Med drugim so socialisti predlagali prepoved izdajanja orožnih listov mladostnikom. Zvezni kancler je odgovoril, da je ta predlog pozdraviti, vendar bo tozadevne odredbe lahko sam izdal, ko bo zakon načelno sprejet; vsekakor pa v tem smislu, da se lahko tudi mladostnikom izda orožni list, če bodo orožje rabili v lastno obrambo...! Drugi člen zakonskega osnutka je bil spremenen v tem smislu, da v slučajih potrebe lahko **deželni glavarji v svojem delokrogu sami izdajajo posebne odredbe** za očitovanje javnega reda. Zakon je prirojen tako, da se bo napram Schutzbundu lahko striktno izvajal, medtem ko se bo Heimwehr pardoniralo.

Heimwehr zahteva oktroi. Heimwehrski major Fey je na shodu dne 6. junija na Dunaju izjavil: Po ustavi se zamorejo v Avstriji vsi važnejši zakoni sprejeti samo z dvotretjinsko večino glasov v parlamentu. Ker pa v bližnji bodočnosti ni upati, da bi meščanske stranke zamogle dobiti dvotretjinsko večino, se zdi, da bo sedanje stanje v državi še desetletja obstajalo. Kancler dr. Schober nam je pri svoji izvolitvi lanske leto obljubil svojo odločnost, da bo, če treba, tudi potom oktroa pripomogel meščanski večini do uresničenja njenih želj. Do danes še tega ni storil. Vprašanje, ali hočemo na legalen ali illegalen način priti do cilja, leži sedaj na zadržanju poslancev meščanskih strank, ali so pripravljeni, vsaj za kratek čas, potem oktroa uvesti nove zakone, ki bodo postali potem legalni ravno s tem, da so postali zakon. Na ta način bi se napravil preobrat brez velikih pretresljajev... Seveda, če bi socialisti to mirno gledali!

Število nezaposlenih še vedno narašča v Nemčiji in Angliji. Nemčija šteje 2.6 milijonov, Anglija pa 1 milijon 775.000 nezaposlenih.

Znižanje plač in cen v nemški težki industriji. Nemške strokovne organizacije, zlasti kovinske, pozivajo na težek in odločen boj proti težki industriji, ki hoče cene svojim produktom znižati za 4 do 5 odstotkov; to znižanje pa hoče zvaliti na ramena delavstvu, kateremu hoče znižati plače za 10 do 15 odstotkov.

Ameriška odškodnina za zaplenjene nemške ladje. Med vojno je Amerika zaplenila vse ladje in skladišča nemških paroplovnih družb, ki so se nahajale na teritoriji Združenih držav. Prizadete paroplovne družbe so vodile pozneje z ameriško vlado dolgoletni pravni boj za odškodnino zaplenjenega premoženja, ki znaša 74.243.000 dolarjev. Sedaj je raziščišče zahtevi ugodilo in družbe bodo prejele odškodnino izplačano v obrokih.

Povišanje osebnih voznih tarifov na čehoslovaških železnicah. Od 1. julija t. l. se osebni vozni tarifi na čehoslovaških železnicah zvišajo za 20 odstotkov, kar bo neslo državi 240 milijonov Kč letno.

Italijanski zunanji minister Grandi na Poljskem. Italijanski zunanji minister je nepričakovano obiskal Poljsko, dasi je nameraval to pozneje storiti. Poset je imel nedvomno političen namen z ozirom na mednarodne probleme, zlasti pa da odvrne Poljsko od sodelovanja z Malo antanto. Grandi se je celo v svoji napitnici vmešaval v politične zadeve med Nemčijo in Poljsko. Izjavil je, da je za to, da se mirovne pogodbe izprememijo v korist Poljske in v škodo Nemčije. Poljski je prinesel Mussolinijeve in fašistične pozdrave. Opozarjal je Poljsko, da dela na to, da se ne bo vodila politika proti Madžarski in da se revidira trianonska pogodba v nje prilog. — Italijanska politika je torej spletkarska. Menimo, da z njo ne pridobiva ugleda.

Šest novih kardinalov. Papež je te dni imenoval šest novih kardinalov. Jugoslovanski škofje, ki so na tistem pričakovali te visoke časti, so zopet razočarani. Cerkev išče za slombe samo pri mogočnikih tega

Naš novi podlistek

V eni prihodnjih številka začnemo objavljati nov podlistek, izvirno povest iz slovensko-ameriškega delavskega življenja

„Ženin iz Amerike“

od delavskega pisatelja Antona Mačka.

Ne zamudite naročiti »Delavske Politike«!

sveta. Jugoslovani so še prelahki na njeni tehtnici.

Problem nezaposlenosti na Angleskem. V angleškem parlamentu se že dolgo prerokajo o pomoči za nezaposlene, kjer najbolj nagajajo angleški konservativci. Vprašanje nezaposlenosti se poveri po izpremembi v vladi Thomasu, s katerim bo delal tudi Macdonald sam. Liberalci Lloyd George je celo obljubil, da bo pri rešitvi tega problema podpiral delavsko vlado proti konservativcem.

Stalin zre s skrbjo v bodočnost. Dne 15. junija se vrši v Moskvi 16. vseruski kongres sovjetov, na katerem se bo pokazalo, s koliko realno silo še razpolaga diktator Stalin. Sicer je verjetno, da kakih temeljnih sprememb v sovjetskem režimu ta kongres še ne bo prinesel in bo Stalin najbrž še obdržal svojo pozicijo, vendar se nezadovoljnost proti njemu vedno bolj očituje, tako z desne, kakor z leve. Na desni stoje proti njemu Rykov, Tomski in Buharin, na levi »Tročkisti« in »Leninisti« s Krupsko na čelu. Stalinu najbrž ne manjka dobre volje, ali pri izbiranju sredstev za doseg svojega cilja ne kaže preveč konsekvencnosti in niha enkrat k politiki Nepa, drugič v politiko radikalne kolektivizacije, ne posreči se mu pa ne eno ne drugo, temveč vzbuja vedno več nezadovoljnosti. Z napetostjo pričakujejo tedaj komunistični krogi poteka in rezultatov predstoječega kongresa.

Boji v severozapadni Indiji. Nemiri se pojavljajo tudi v severni Indiji. Prav velika bitka se je minule dni vršila v severozapadni Indiji ob meji napram Afganistanu. Afgansko pleme Afridov je čulo, da je v Indiji nehalo angleško gospodarstvo. To agitacijo so širili iz Rusije. Afridi so zbrali do 10.000 mož in so krenili proti Pešavarju. Blizu mesta so jih napadli angleški letalci in jih razpršili. Indijsko propagando vodijo sedaj v Indiji z večjo agilnostjo komunisti in indijska omladina v nadi, da bo nastopila rdeča revolucija v Kini in drugih pokrajinah, kjer se je zbudil nacionalistični duh.

V Indiji so se Gandisti zopet povrnil k breznasilni agitaciji, revolucionarnega gibanja so se pa polastili komunisti in mladindijci.

Severna kitajska armada prodira dalje in je zavzela Tsinanfon, glavno mesto province Šantung. Nankinske čete se umikajo za črto Peking-Hankan.

Najboljša knjiga letošnjega leta. Neki nemški dnevnik je priredil anketo uglednih duševnih delavcev in učenjakov o tem, katera knjiga letošnje literarne sezone je napravila nanje najgloblji vtis. Značilno je, da se je več nepolitičnih, blestečih imen izjavilo za »Trocky: Mein Leben«.

Düsseldorfski zločinec je dokazano izvršil 60 zločinov. Kürten ima na vesti nad dvajset požigov in 11 umorov. Hudodelstev ne taji, marveč jih sadiščno priznava. Mož je nedvomno jako nenormalen.

Za opičji dom 350.000 šilingov. Uprava zverinjaka v bivšem cesarskem gradu Schönbrunn na Dunaju je prejela od zvezne vlade kredit v znesku 350.000 šilingov za modernizacijo doma schönbrunnskih opic. Ko bi pri nas vsaj toliko denarja imeli za zgradbo stanovanj deložirancem.

Gramofon je izžreban!

Dobil ga je železniški čuvaj v Zagorju ob Savi.

Točno ob napovedani uri se je vršilo v upravi našega lista žrebanje za gramofon, ki smo ga razpisali med one zamudnike, ki so list sicer naročili, a niso čutili preveč volje, ga tudi plačevati.

Gramofon je pa zalegel več nego vsi lepi nasveti naših najboljših naročnikov.

Cela kopa števil je ležala v žari, pripravljeni za žrebanje, iz katere je

potegnila ob navedeni uri Darinka Petejanova srečno številko 101.

Gramofon je tedaj dobil naš novi naročnik Ivan Povše, železniški čuvaj iz Zagorja ob Savi, Šklendrovce št. 578.

Gramofon je bil poslan takoj naslednji dan na naslov srečnega čitatelja, ki ga ima danes že skoro gotovo doma na svoji mizi.

Novo mariborsko kopališče.

Pred otvoritvijo novega kopališča na Felberjevem otoku.

Pretekli teden je mestna občina povabila mariborske novinarje, da si ogledajo novo kopališče na Felberjevem otoku (preimenovanem v Mariborski otok), ki je v glavnem dogotovljeno. Otvoritev kopališča je določena za dne 15. junija in bo združena z veliko slavnostjo na otoku. O projektu samem je treba reči, da predstavlja grandiozno delo. To kopališče je danes gotovo eno največjih ne le v Jugoslaviji, ampak tudi daleč onstran državnih mej. Naslednji podatki naj služijo našim čitateljem v orientacijo, predno se jim bo nudila prilika, da si bodo kopališče ogledali na lastne oči.

Od celega otoka, ki meri okroglo 100 tisoč kvadratnih metrov, spada približno polovica h kopališču, dočim bo druga polovica služila kot naravni park, dokler se ne zgradi nova elektrarna.

V kopališču samem lahko razločujemo v glavnem pet delov, in sicer: 1. **Naprave za kopanje** (vodne in solne kopeli); 2. **visoke zgradbe** (restavracija, kabine); 3. **naprave za čiščenje vode** (čistilnik in filter); 4. **igrišča in 5. park** (zračne kopeli).

Glede naprav za kopanje je že splošno znano, da imamo **tri bazene**. Največji v izmeri 1500 kvadratnih metrov je določen za plavalce in vse športne prireditve. Širok je 30 in dolg 50 m. Najmanjša globočina je 1.50 m, največja pri skakalnem stolpu pa 4.50 m. Pri bazenu bo 8 startnih kamnov za 8 tekmovalnih prog. **Skakalni stolp** omogoča skoke v vodo z višine 3, 5 in 10 metrov. Okoli celega bazena je na robu polica v globočini 1.30 m, tako da more vsak plavalec pri kraju stati. Bazen za neplavalce meri 500 kvadratnih metrov ter ima globočine 0.80 do 1.50 m. V kolikor je nad 1.30 m globok, ima na kraju polico kot bazen za plavalce. Bazen za otroke ima površino 250 kvadratnih metrov in globočino vode 15 do 50 cm. Med bazeni kakor tudi okoli bazenov je izvršen betonski tlak v širini 10 m. Skupna površina tega tlaka znaša okoli 4000 kvadratnih metrov. Dostop k bazenom in na tlak je mogoče samo preko čistilnih korit z vodo, tako da je izključeno, da bi kdo na nogah prinesel pesek ali drugo nesnago na tlak oziroma v bazene.

Solčna in obenem peščena kopel se nahaja med bazeni in južnim rokvom Drave, samo za solnčanje pa bodo imeli kopali na razpolago razne prostore na vzhodni polovici otoka, ki si jih bodo poiskali in izbrali sami.

Poslopje za kabine je enonadstropno, istotako zidani srednji upravni del za restavracijo. Kabine in omarice so deloma ločene po spolih, in sicer je levi, t. j. vzhodni trakt kabin in omaric določen za moške, desni ali zapadni del pa v prtiličju za rodbine in v I. nadstropju za ženske. Na razpolago je v obeh traktih skupno **120 kabin in 598 omaric**. V vsaki omarici je 5 kljuk za obešanje obleke, v vsaki kabini 8.

Nad zidanim delom poslopja je na strehi **železobetonski rezervar** vsebine ca. 72 kubičnih metrov in površine ca. 36 kvadratnih metrov, ostali del vseh streh v izmeri okoli 1200 kvadratnih metrov pa je krit s pločevino. Ta pločevinasta streha bo služila za ogrevanje vode.

Voda za bazene se zajema iz Drave. Za zajemanje vode služi večji bazen, takozvani čistilnik, ki se nahaja v jugozapadnem kotu kopališča ob južnem rokvu Drave. Iz čistilnika se voda s črpalkami črpa v filter.

Filter, ki je peščen, ima nalogo, da zadrži tudi one primesi vode, ki v čistilniku ne bo padla na tla. Filter ima površino 256 kvadratnih metrov in je istotako ves izpostavljen solncu. Filtrirana voda bo prišla v bazene na dva načina. Večje množine se bodo črpale direktno v bazene, manjša množina pa stalno v preje omenjeni rezervar na strehi. S pločevinaste strehe kabin in tribune bo voda tekla v bazene in k prham po ceveh.

Pri obratovanju z velikimi črpalkami se načrpa 250 kubičnih metrov vode na uro. Te velike črpalke napolnijo vse tri bazene v 16 urah. Prostor za razna **igrišča** je na otoku dovolj. Letos bo izvršeno samo **otroško igrišče**, ki leži nad bazenom za otroke in gozdom na zapadni strani. Igrišče je deloma na solncu, deloma v senci.

Glede celotne zgradbe bodi omenjeno, da je bilo pri izvršitvi zaposlenih dnevno povprečno po 150 delavcev, ki so delali 8 in pol mesecev po povprečno 10 ur na dan. Delalo se je deloma tudi ponoči. Z delom se je začelo 20. maja l. l. V celoti se je za zgradbo uporabilo okoli 60 vagonov cementa, 800 vagonov gramoza in kamena, 15 vagonov lesa in 5 vagonov železa. Zato tlo se je ca. 500 pilotov in prekopalo 10 tisoč kubičnih metrov zemlje.

Dohod v kopališče bo s Koroške ceste (skozi gramozno jamo) po novo speljani stezi na desnem bregu Drave. Do kraja, kjer se odcepi ta stranska pot od glavne ceste, bo uveden avtobusni promet. — Kopališče mora služiti ljudski higijeni. Temu namenu pa bo služilo le tedaj, če bo mestna občina zadovoljivo rešila vprašanje kopališčnih pristojbin. V tem vprašanju pa je občina dosedaj pokazala premalo razumevanja, kar je najboljše razvidno iz cenika, tkzv. kopališčne tarife. V tem pogledu pa bo naša kritika šla dosledno za tem, da se najrevnejšim slojem omogoči redna uporaba kopališča, da bo ono res služilo svojemu namenu.

Ljubljana.

Revizija ljubljanskega občinskega gospodarstva. Po banovem naročilu pregleduje posebna revizijska komisija, ki jo vodi srezki poglavar g. Pero Popović, gospodarstvo ljubljanske občine in občinskega sveta. Take obsežne revizije na ljubljanskem magistratu ni bilo že od takrat, ko je bivši deželni odbor revidiral dolge mesece občinsko gospodarstvo liberalne večine. Takrat je bila revizija brezuspešna in ni bilo mogoče iz njenih ugotovitev kovati nobenega strarskega kapitala, niti ni mogla revizija dati duška željeni maščevalnosti. Kasneje pa na tako revidiranje ni bilo misliti, ker so se veličine menjale, še preden bi bila lahko taka revizija dovršila svoj elaborat. Tudi smo bili vajeni, da se je menjala uprava kar po slučajni politični konstelaciji in po političnih dogovorih in paktih. Včasih pa je tudi politični vpliv odpovedal, če so nadvladale osebne zveze. Sedanja revizijska komisija ima toliko lažje stališče, ker more ban Sernec kot bivši podžupan ljubljanskega mesta točno odrediti delokrog te komisije. Sicer ni znano, kaj preiskuje revizijska komisija. Vendar pa smo mnenja, da bo revizijska komisija ugotavljala le napredek ljubljanskega občinskega gospodarstva izza časa, ko je bil imenovani občinski svet reformiran z zastopniki gospodarskih krogov, in da se hoče prepričati o povoljnih uspehih. Dotlej je bil ban Sernec sam podžupan in odličen član ljubljanske občinskega sveta. Takratni občinski svet cenijo mnogi za najbolj laskavo pohvalo in priznanje ravno to, da je bil iz vrst ljubljanskega občinskega sveta imenovan prvi ban Dravske banovine.

Maribor.

Religiozni vandalizem. Verski fanatizem se nobenih sredstev ne sramuje v boju proti naraščajočim izstopom iz cerkve. V Studencih pri Mariboru so na tamošnjem občinskem pokopališču verski nestropeži oskrnili grob pred leti umrle hčerke brezkonfesionalne rodbine P. Starši so grob lepo uredili in postavili nanj spomenik, z znalom svobodomiselnosti, cvet mačeh. Tudi na grob so zasadili grmič mačeh. Pred kratkimi so meznani zlikovci izruvali iz groba mačeh in vsadili vanj krompir. Tudi spomenik so poškodovali, ker so slušali z njega odstraniti znak mačeh. Nad takim groboskranstvom se zgražajo vsi pošteni ljudje, tudi oni, ki se dosedaj še niso odpovali cerkvi. S takimi metodami meznani junaki cerkvi gotovo ne bodo koristili. Dosegli bodo ravno nasprotno.

Deložiranci. Pod državnim mostom bivajo točasno že štiri deložirane družine. Trimesečno dete je radi tamošnjega prepaha nevarno zbolelo. Družina Ermenc stanuje že dva meseca pod mostom. V kratkem se jim pridružio še tri nove rodbine, katerim grozi deložacija. Ali namerava občina kaj ukreniti za te ljudi?

»Harmonija« iz Züriche v Mariboru. Na binškoštno nedeljo je švicarsko pevsko društvo »Harmonie« iz Züriche na svoji turneji preko Dunaja in Budimpešte obiskalo tudi Maribor, da se oddolži svoječasnemu obisku mariborske Glasbene matice v Züriche. Bilo je okrog 300 moških in 100 ženskih

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

udeležencev. Na kolodvoru jih je sprejela velika množica ljudi, ki jih je spremila v veliko Unionsko dvorano. Tam jim je bilo pripravljeno kosilo, med katerim so se vrstili medsebojni pozdravni govori in izmenjala častna darila. Glasbena Matica je imenovala »Harmonijo« svojim častnim članom. Ob štirih popoldne so prinedli švicarji na Glavnem trgu javni koncert, ki se ga je udeležila večštevna množica. Skupni zbor, približno 200 pevcev, je zapel tri švicarske domoljubne zборе, za katere se je občinstvo navdušeno zahvaljevalo. Največ priznanja je pa žel planšarski odsek zbora, kakih 20 do 30 pevcev, ki so v slikovitih planšarskih oblekah zapeli par pristnih švicarskih jodlerjev, z izredno čistimi in izvežbanimi glasovi; zlasti jodlerski solo je bil za naše pojme nekaj neprekosljivega. Narodna pesem pač povsod najbolj vžge. Med spremstvom godbe in številnega občinstva so, prijatelji presenečeni nad prisrčnim sprejemom, odkorakali švicarji na kolodvor.

Prvi motorni čoln na Dravi. Nek šofer mestnega avtobusnega podjetja je zgradil štirisedežni čoln z motornim pogonom na 15 konjskih sil, ki ga je na binkoštno nedeljo na Dravi preizkusil. Ta motorni čoln se je dobro izkazal, če se pomisli, da je Drava pri Mariboru precej deroča. V bližina brega je vozil proti toku s hitrostjo 10 km na uro. G. inž. Kersič je naročil dve motorni ladji za 100 oseb, ki bosta koncem tega meseca prispeli v Maribor za redno vožnjo na Mariborski otok. Zgrajeni bosta našaš za manjšo rečno plovbo tako, da bosta segali komaj 30 cm pod vodo, kar je potrebno radi plitvih mest. S tem dobi Maribor zopet novo prometno sredstvo.

Avtobusne vožnje na Mariborski otok dne 15. t. m. Ker se že danes opaža veliko zanimanje občinstva za otvoritev kopališča na Mariborskem otoku, se je odločilo vodstvo mestnega avtobusnega prometa, da stavi dne 15. t. m. vse razpoložljive avtobuse za prevoz do kopališča na razpolago. Prvi avtobus bo ta dan že vozil ob 7. uri zjutraj iz Glavnega trga, kjer se bo tudi vršila predprodaja vozniških listkov.

Požar v tovarni »Kovina«. V četrtek dne 12. t. m. je izbruhnil ponoči požar v tovarni »Kovina« na Teznu ter povzročil škodo za več milijonov dinarjev. Kako je nastal požar, še ni znano.

Hrastnik.

Zahvala! Podpisani se najiskrenejše zahvaljujem tem potom g. Marnu kot upravniku občinske izolinice v Hrastniku (trboveljska občina) ter vsemu osebju iste, pod čijo okribo sem bil pet tednov za časa moje bolezni, za odlično postrežbo, katere se nudi v tem zavodu vsakemu bolniku sploh, ter za požrtvovalno prizadevanje vsega osebja, ki se je točno držalo zdravniških navodil g. dr. Neubergerja, kar je dovedlo v razmeroma kratkem času do moje popolne ozdravitve. Posebno moram tu omeniti izborni, vsakemu bolniku posebej odgovarjajočo hrano, katere se nudi v zadostni meri iz domače kuhinje. Končno izrekam še enkrat vsemu osebju v omenjeni izolinici mojo najtoplejšo zahvalo za ves trud. — Gvidon Urlep, Hrastnik (rudniška kolonija 82).

Senovo.

Vabilo na ustanovni občni zbor Prostovoljnega gasilnega društva na Senovem pri Rajhenburgu, ki se vrši v nedeljo, dne 15. junija ob 15. uri popoldne v prostorih g. Senica. Vabijo se vsi občani iz Senovega in okolice, da se tega občnega zbora sigurno udeležijo, ker je ustanovitev gasilnega društva na Senovem važnega pomena. — Pripravljalni odbor.

Jesenice.

Umrli sta tovarniška delavca Lotrič in Pesjak. Lotrič je bil zaposlen na prostoru, Pesjak je bil pa kovač. Oba sta delala do obolenja in nista, kakor toliko drugih, uživala nobene pokojnine.

S kolesom se je ponesrečil na binkoštni ponedeljek mladi električar Viko Modre, godbenik SMRJ in sin godbenega dirigenta. Zeleti je čimprejšnjega okrevanja.

V sredo popoldne je čakala šolska mladina in dela prosti radovedneži rumunske avtomobiliste, toda zastoj, ker jih ni bilo. Mogoče je poleg cestnega prahu tudi preveč fabriškega dima in raztrganih ljudi za imenitno gospodo.

Naš mestni magistrat v krizi. Na naši občini županuje veletrgovec, gostilničar, mizarjski mojster, posestnik žage in cele vrste hiš itd., g. Andrej Čufar. Županuje in se briga za svoje posle, ki so mu menda važnejši kot županovanje v del. centru. Dosedaj jo je srečno vozil, posebno, ko se je posrečilo iztisniti iz občinskega odbora

zastopnike delavstva. Vzglj temu je pa prišlo do izrazitih nesoglasij v odboru. Na zadnji občinski seji je župana prav ostro napadel obč. odbornik Bertonec, čeprav spada z županom vred v tabor bivše SLS. Župan je reagiral in podal ostavko. Končnega rezultata krize še ni. Na vsak način je stvar zanimiva in tudi važna za občane.

„Prijatelj prirode“.

15. junija priredi ljubljanski »Prijatelj Prirode« družabni izlet na Babji zob pri Bledu. Odhod in povratek s turistovskim vlakom (polovična vožnja). Vozno karto kupite do Lesc. Vodja Ivan Kristan. Babji zob je ogromen masiven vogal planote Jelovce s čez 200 m visokimi skalnatimi stenami. Pod Babjim zobom je znamenita kapniška jama (okrog 1000 m). Izlet bo vseskozi zanimiv.

29. junija se pa vrši družabni izlet v romantični Mrtuljek. Prvih 23 prigašencev se bo lahko peljalo z avtomobilom do Gozda (zadnja postaja pred Kranjsko goro). Kdor to želi, naj se prijavi v društveni pisarni. Drugi bodo šli s turistovskim vlakom. Vzemite karto do Jesenic, tam pa dokupite vozno karto do Gozda, kajti turistovskih voznih kart od Jesenic do Kranjske gore ni. — Slap Mrtuljek leži 1273 m visoko. Pot do slapa izredno lepa, dolga 1 uro. Razgled na najlepšo skupino v naših Alpah. Izlet priporočamo družinam z otroci. Hrane vzemite za ves dan s seboj, ker tam ni koč, taborili bomo na prostem. Izvežbani turisti bodo šli lahko dalje na divjeromantično planoto pod Akom. Tega izleta naj nihče ne zamudi! Vsak bo odnesel z njega nepozabne, lepe vtise.

Objave vseh izletov glejte vedno na napisani tabli na pročelju palače Delavske zbornice. Odbor.

Iz delavskih kulturnih društev.

Delavske olimpijade leta 1931 se udeleži tudi mariborska »Svoboda«. V to svrhu se je osnoval potni sklad. Vpisovanje udeležencev se vrši do konca tega meseca. Vabijo se vsi člani, ki se hočejo udeležiti izleta na olimpijado, da se najkasneje do konca junija prijavijo pri blagajniku podružnice ali blagajniku svojega odseka. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Ali si že član »Cankarjeve družbe«? Poskrbi, da bodo tudi Tvoji prijatelji postali naročniki. Za 20 Din dobiš štiri lepe knjige.

Delavski šport.

S. K. »Svoboda«, Maribor. Danes ob 20. uri važen sestanek igralcev in članov sploh v klubskem domu. — Udeležba slehernega dolžnost!

Prednaznanilo: S. K. »Svoboda« v Mariboru sporoča delavski javnosti, da proslavi dne 6. julija desetletnico svojega obstoja. Naprošajo se vsa bratska društva in klubi, da na ta dan ne prirejajo drugih prireditev in se udeležijo proslave S. K. »Svobode«.

Zahvala. Podpisani se najiskrenejše zahvaljujem uslužb. Konz. društva za Slovenijo, ki so iz svojega »podpornega sklada konz. uslužb.« kot bivšemu kolegu naklonili podporo v znesku Din 700.— in so mi s tem pripomogli, da mi je bilo omogočeno se več časa zdraviti na Rabu, kar je bilo za moje zdravje neobhodno potrebno. Slavko Pungertič.

Veletrgovina igrač in galanterije

F. König, Celje

USTANOVLJENO LETA 1885

Velika izbira otroških vozičkov, usnjenih izdelkov, kovčegov, ročnih torbic, gramofonov, radio materiala i. t. d. po najnižjih cenah.

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKI DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 8% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Senovu pri Rajhenburgu. Član te zadruge lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 D, vpisnina 250 D

NAČELSTVO.

Knjigoveznico

Ljudske tiskarne v Mariboru toplo priporočamo vsakomur!

Veže trgovske knjige, revije, knjige za zasebnike, knjižnice itd. po zmerni ceni in v lepi ter solidni izpeljavi!

Maribor, Sodna ulica 20

V tovarn. zalogi perila boste v izbiri

3000 srajc

gotovo našli nekaj po Vašem okusu in to po izredno nizkih cenah! Moške obleke po Din 290.—, 320.—, 340.— itd. Specialna zaloga samoveznic od 6 Din dalje.

J. Karničnik, Maribor, Glavni trg 11

PRISTOPAJTE K ŠTAJERSKI HRANILNICI IN POSOJILNICI V MARIBORU!

Pozor birmanci!

Konfekcijska trgovina
Žiga Weiss

Celje-Gaberje 3 (v hiši g. Plevčak)

priporoča raznovrstne zgotovljene obleke v vsaki velikosti in po najnižji ceni že od 100 Din naprej. Lastno izdelovanje oblek po meri in najnovejšem kroju. — Oglejte si pred nakupom našo zalogo!

KLAVNICA r. z. z o. z., GUŠTANJ

vabi na svoj

izredni občni zbor

ki se vrši v nedeljo, dne 22. junija v gostilni pri „P o š t i“ (Melonik) dopoldne ob 9. uri s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepanje o predlogih zz. Mrkve, Konečnika, Rožanka in tov.
2. Poročilo zveze.
3. Dopolnilna volitev v načelstvo in nadzorstvo.
4. Razno.

Guštanj, dne 10. junija 1930.

NAČELSTVO.

Pridobivajte naročnike za „Delavsko Politiko!“

EKSPORTNA HIŠA

„LUNA“

lastnik Albin Pristernik
MARIBOR
Aleksandrova c. 19

Za pomladansko sezono kakor tudi za bližajočo se poletno sezono imam preskrbljeno veliko zalogo in sicer: **nogavice za otroke**, par od Din 5.— naprej, črne, ružave, drap, sive in bele barve, **moške nogavice** od Din 5.— naprej, **damske nogavice** od Din 7.— naprej, **flor-nogavice** od Din 12.— naprej. — Za dobro blago jamčim! Nadalje nudim **vezeno meter** od Din 75.— naprej, **žipke meter** od Din 1.— naprej, **svilene trake meter** od Din 1.— naprej. Vse vrste **sukanca**. **Volnene pletenine-vezene, šivanke, gumba** in druge potrebščine za krojače in šivilje, po brezkonkurenčnih cenah. — **Lastna pletilnica in predtiskarilja**. — **Srajče, spodnje hlače, kravate, palice, dežniki** v bogati izbiri po **znižanih cenah!** Čevlji iz usnja za otroke in sandale od Din 24.— naprej.

SAMONA ALEKSANDROVI CESTI 19